

Ігор Попович

*доктор психологічних наук, доцент,
професор кафедри загальної та соціальної психології
Херсонського державного університету (м. Херсон)*

ДО ПРОБЛЕМИ ДОСЛІДЖЕННЯ ПСИХІЧНИХ СТАНІВ БАКАЛАВРІВ ФІЗИЧНОГО ВИХОВАННЯ І СПОРТУ

Проблеми вивчення і обґрунтування суб'єктної реальності людини, перебування її в різних психічних станах в умовах трансформаційних змін соціуму, набувають особливої актуальності. Перманентні зміни, багатофакторність та нагальна необхідність постійної прогностичної активності учасників навчально-професійної діяльності спонукає вчених активно досліджувати суб'єктів цих змін, встановлювати закономірності функціонування актуальних вимірів сьогодення. Підготовка бакалаврів фізичного виховання і спорту вимагає від нас врахування домінуючих психічних станів у різних сферах діяльності. Саме окресленню деяких аспектів дослідження психічних станів бакалаврів фізичного виховання і спорту присвячено наше дослідження.

Застосування психологічних практик конструювання майбутнього, активне дослідження антиципаційних процесів, застосування технік моделювання життя набуло значущої популярності, привернуло увагу дослідників різних наук [1]. Ця проблематика знайшла своє відображення в освітній, науковій діяльності, професійному та аматорському спорті, тренувальній і змагальній діяльності. Результативна взаємодія спортивної команди, орієнтація на інноваційні технології в спорті, швидке і якісне впровадження їх в навчально-професійну діяльність бакалаврів фізичного виховання і спорту є запорукою успіху [3]. Психічні стани очікування, мотиваційні, перемоги, відновлення від навантажень є особливим різновидом психічних станів, що інтегрують психічні процеси і властивості, здійснюють регуляцію діяльності майбутніх вчителів фізичного виховання, професійних спортсменів. Проведені нами дослідження [4] дають підстави

припустити, що ефективна організація тренувального процесу, тактико-технічної підготовки спортсменів вимагає від тренерів не тільки загальних знань з психології спорту та розуміння психологічних особливостей спортсменів командних видів спорту, а врахування у побудові тактики і стратегії командної гри психічних станів гравців, координації цих станів впродовж змагання.

Цікавим у контексті нашого пошуку є дослідження, у якому розкрито і обґрунтовано когнітивні стани у процесі інтелектуальної активності студентів [5]. Нами взято на озброєння апробовану методологію і досліджено структуру, змінні і взаємозалежність факторів психічних станів очікувань в навчально-професійній діяльності студентів. Встановлено, що отримані емпіричні результати дослідження сприятимуть ефективній організації освітнього процесу [4].

У іншому дослідженні встановлено, що актуалізація суб'єктної позиції майбутніх вчителів фізичної культури сприяє реалізації мотивації до саморозвитку. Це реалізується за умови організації психологічного супроводу мотиваційно-ціннісного розвитку майбутніх фахівців. Таким чином збільшується питома вага мотивів і цінностей особистісного та професійного зростання [2].

Вищерозглянуті дослідження логічно підводять нас до важливої теоретико-методологічної проблеми – створення методології і алгоритму дослідження психічних станів бакалаврів факультету фізичного виховання і спорту. Для вирішення цієї проблеми необхідно розв'язати низку завдань: здійснити теоретичне аналізування проблеми психічних станів особистості; з'ясувати сутнісні ознаки обраного феномену та систематизувати дослідження психічних станів особистості; обґрунтувати методологічну базу дослідження психічних станів особистості у контексті розв'язання актуальних прикладних проблем; окреслити концептуальні особливості психічних станів очікування, мотиваційних психічних станів; застосувати психодіагностичний інструментарій для дослідження психічних станів очікування у навчально-професійній діяльності, психічних станів очікування перемоги у командних видах спорту; визначити

основні психологічні змістові параметри психічних станів бакалаврів у різних соціальних ситуаціях; розкрити методологічні, змістово-процесуальні засади організації дослідження психічних станів в навчально-професійній, тренувальній, спортивній, змагальній діяльності.

Висновок. Ключовим аспектом вивчення психічних станів бакалаврів фізичного виховання і спорту є створення методології і алгоритму дослідження.

Література:

1. Блинова О. Є. Соціокультурні та психологічні вектори становлення особистості: монографія / від. ред. О. Є. Блинова. Херсон : Вид-во ФОП Вишемирський, 2018. С. 6-29.
2. Halian I. M. Motivational and value determinants of professional development of future physical education teachers. Science and education. Scientific and practical journal of South Ukrainian National Pedagogical University named after K. D. Ushynsky. Psychology. 2018, 3, 36-42. DOI:10.24195/2414-4665-2018-3-5
3. Popovych I. S., Blynova O. Ye. Research on the Correlation between Psychological Content Parameters of Social Expectations and the Indexes of Study Progress of Future Physical Education Teachers, Journal of Physical Education and Sport. 2019, 19(3), 847-853. DOI:10.7752/jpes.2019.s312
4. Popovych I. S., Blynova O. Ye. The Structure, Variables and Interdependence of the Factors of Mental States of Expectations in Students' Academic and Professional Activities. The New Educational Review. 2019, 55(1), 293-306. DOI:10.15804/tner.2019.55.1.24
5. Prokhorov A. O., Yusupov M. G., Plokhikh V. V. Cognitive States in the Process of Students' Intellectual Activity. The New Educational Review. 2015, 41(3), 263-274. DOI:10.15804/tner.2015.41.3.21.